

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Ew/4 Nr. 18406 /II

715575
Pocztą polową 53 30. kwietnia 1921 r.

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

W W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu
Attache Wojsk.P.P. w Bukareszcie za Nr.99 z dnia 17.4.b.r.
1 załącznik:

Remunye
Otrzymują:
Gen.Adjut.Nacz.Wodza
Biuro Ścisłej Rady Wojennej

w.z.I Zastępcy Szefa Sztabu

RYBAK m.p.

Za zgodność

Pułkownik Szt.Gen.

J. Karwowski

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 715575 dnia 3 10 1921 r.

Wzrost

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ARCHIVES
New York

Przy Poselstwie Polskiem

w Bukareszcie.

O d p i s .

L. 99.

DO

NACZELNEGO DOWODZTWA Oddział II.

W a r s z a w a .

W myśl ustnych instrukcji otrzymanych w czasie pobytu mego w Warszawie od szefa sztabu generalnego, w pierwszych rozmowach z szefem i zastępcami szefa sztabu generalnego rumuńskiego poruszyłem myśl, że konieczną jest zgodna współpraca obydwóch stron, by wzajemne stosunki i poznanie się obydwóch armii, związanych obecnie konwencją wojskową, jak najbardziej rozwinąć i ułatwić. Dla myśli tej, o ile chodzi o sam rumuński sztab generalny, względnie jego kierownictwo, znalazłem przychylne zrozumienie, wobec czego zakomunikowałem generałowi Cristescu, że mam pod tym względem pewne plany, leżące w obopólnym interesie. Przedewszystkiem podkreśliłem konieczność porozumienia się bliższego co do możliwości operacyjnych czyli innymi słowy, zwróciłem uwagę na konieczność, by już w bliskim czasie obydwie sztaby we wzajemnej współpracy umówiły, względnie wykonały wspólne plany operacyjne z uwzględnieniem poszczególnych możliwych hipotez i po szczegółowym zbadaniu i wzajemnej zakomunikowaniu sobie ustalonych już danych co do transportów, koncentracji, mobilizacji, warunków przeprowadzenia akcji defensywnych i ofensywnych, czyli wogóle tak jak to było przed wojną, przygotowały opracowania poszczególnych hipotez, któreby następnie wrazie potrzeby odrazu mogły wchodzić w wykonanie. Zwracam przytem uwagę, że z polecenia Focha Attache Wojskowy francuski generał Petin zwracał mi uwagę na konieczność podobnych "Kriegs-spielów" i ogromnie się interesował czy mamy zamiar coś podobnego przygotować. W rozmowie z generałem Cristescu dałem mu przytem do poznania, że gotowi jesteśmy przysłać do Bukaresztu oficerów sztabu generalnego dla powyższej pracy. Generał Cristescu najzupełniej myśli tej przytakiwał, zwrócił jednak uwagę, że zdaniem jego należałoby jeszcze jakiś czas poczekać, przynajmniej jakie dwa do trzech miesięcy, ponieważ zarówno

armia polska jak rumuńska przemienia się w armię pokojową, ustala i zmienia swoje zasady organizacyjne, tak że lepiej jego zdaniem rozpocząć wypracowywanie planów operacyjnych, gdy sprawy te będą już definitywnie ustalone na dalszą przyszłość i ewentualne plany operacyjne nie będą musiały ulegać zmianom związanym z przekształcaniem własnych armii. Stanowisko, któremu nie można odmówić słuszności.

Równocześnie poruszyłem kwestję wzajemnego zapoznania się armii i korpusów oficerskich, do czego najlepszą drogę widzę we wzajemnym wysyłaniu oficerów na specjalne kursy, jakie obydwie armie u siebie zaprowadzają, lub też wprost do szkół swoich. Zwróciłem mu uwagę, że np. Rumuni zamierzają urządzić w Siedmiogrodzie wielkie, długotrwałe ćwiczenia artylerzyckie z wykładami, ostrym strzelaniem etc. na których nasi oficerowie wiele mogliby skorzystać, a pozatem zapoznać się z życiem armii i korpusem oficerskim, rumuńskim. Nawzajem istnieje u nas szereg kursów, z których zwłaszcza techniczne, kierowane przez oficerów francuskich, a więc bez nasuwania trudności językowych, mogłyby być przydatne dla oficerów rumuńskich. W dalszej tylko mierze brąłem pod uwagę wzajemne umieszczenie oficerów w szkołach wojskowych. Generał Cristescu w pełni myśl tę aprobował o prosił o przedłożenie konkretnych propozycji, przyrzekając informować ze swej strony o podobnych okazjach w armii rumuńskiej i ułatwić przeprowadzenie.

Proszę dlatego o możliwie najszybsze poinformowanie mnie, na jakie kursy względnie do jakich szkół, w jakiej ilości i na jakich warunkach mogliby być przyjęci oficerowie rumuńscy, a to tak, by w bliskim już czasie mógł przedłożyć pewne konkretniejsze propozycje. Równocześnie proszę o poinformowanie mnie, czy Naczelne Dowództwo jest skłonne i czy ze względów budżetowych jest to przeprowadzalne, by wysłać pojedynczych lub kilku oficerów np. na planowane ćwiczenia artylerzyckie.

Wreszcie przedstawiłem generałowi Cristescu potrzebę bezpośredniej natychmiastowej pracy nad polepszeniem środków łączności między dwoma krajami, a więc ułożenie nowej linii, względnie drutu

drutu ściśle dla komunikacji wojskowej polsko-rumuńskiej z ewentualnym założeniem nowej linii, odchodzącej od dotychczasowo istniejącej. Ponadto zwróciłem się z wnioskiem, by jak najbardziej legacja polska w Bukareszcie mogła ustawić u siebie aparat Hughesa, dla bezpośrednich rozmów z Warszawą, przy czem naturalnie to samo miałaby prawo zrobić rumuńska legacja w Warszawie. Sprawa łatwiejsza jest obecnie o tyle że właśnie obecnie ukończone zostało w Czerniowcach urządzenie nowej stacji translacyjnej, która usunie wiele dotychczasowych trudności.

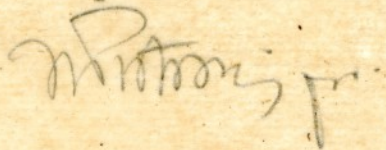
Generał Cristescu przyrzekł mi pod tym względem pełne poparcie i ostatecznie stanęło na tem, że przedstawię co do poszczególnych propozycji pisemne memorandum, na podstawie którego porozumie się on z ministrem wojny. O ile chodzi o moje przekonanie, sędzę, że możemy w tych wszystkich kwestjach liczyć na szczere poparcie sztabu generalnego, natomiast obawiam się bezcelowych zwlekań i wykrętów ze strony ministra wojny Rascano, który wiecznie obawiając się jakichś nieuchwytnych bliżej komplikacji lub zaangażowania się, przy każdej sprawie z obawy decyzji stara się przewlekać. W każdym razie proszę o bliższe instrukcje odnośnie pierwszej ~~xxxxxx~~ i drugiej propozycji, sprawę zaś łączności telegraficznej będę się starał bez oczekiwania dalszych rozkazów przeprowadzić, mając ustną instrukcję ppłk. Matuszewskiego.

Wzmiankowany w raporcie l. 90 z 17 b.m. zamiar omówienia spraw wojskowych polsko-rumuńskich odnosi się do obecnego pisma.

Górka m.p.

major.

Za zgodność odpisu:

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Bw/4 Nr. 18763/II

Poczta polowa 53 4. maja 1921 r.

7162 J5

Ba

Rumun

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

W W a r s z a w i e .

Poniżej przesyła się do wiadomości treść depeszy Attache
Wojsk. P. P. w Bukareszcie z dnia 28/IV b. r. za Nr. 149:
" Został podpisany traktat handlowy czesko-rumunski.
Delegaci rumuńscy Filaliti i Coteri wyjeżdżają do Rowla, ce-
lem omówienia z bolszewikami zasad i warunków pertraktacji.
Coteri zgłosi się o informacje u ppłka Natusewskiego"

Otrzymują:
Gen. Adjut. Nacz. Wodza
M. S. Zagr. Of. Zagn.
Min. Handlu i Przemysłu/Wicem. Strasbur
Płk. St. rzewski

Szeł Oddziału II:

NATUSEWSKI n.p.

Ppułkownik p.d. Szt. Gen

Za zgodność:

Natusewski

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA 8 / 19 21 r.
L. Dz. 462 J5 dnia 8 / 19 21 r.

Gen. Wzrost

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York